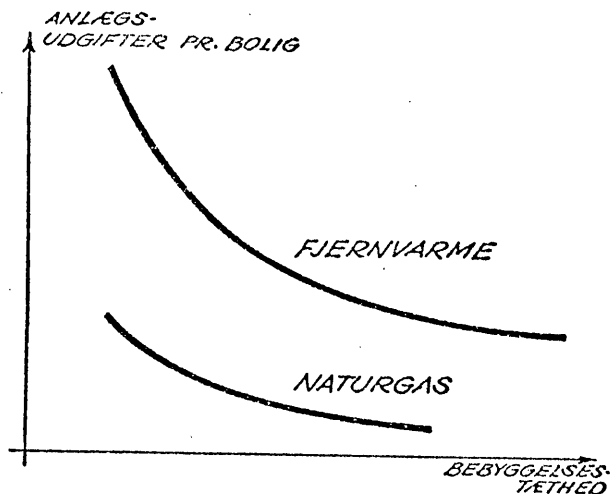

Fig. 1. Sammenhæng mellem anlægsudgifter for fjernvarme- og naturgasdistribution og bebyggelsestætheden.

Kilde: Samfundsøkonomiske konsekvenser af øget vækst i de mindre bebyggelser. Planstyrelsen, 1979, side 57.

Med de hastigt stigende energipriser spiller selve energiforbruget til opvarmning af boliger selvsagt også en større rolle, og det er i¹¹⁾ opgjort, at det typiske gennemsnitlige energiforbrug til rumopvarmning af fritliggende parcelhuse (120 m²) er dobbelt så stort som i etageboliger (70 m²). Samtidig skal det dog nævnes, at nye boligområder, der er isoleret i overensstemmelse med Bygningsreglement 77, har et varmeforbrug, der kun er halvt så stort pr. m² som i en »normalt« isoleret bolig.¹⁵⁾

Det er skønnet¹⁶⁾, at »ca. 75 pct. af Danmarks byfornyelsesproblemer ligger i områder, hvor der med sikkerhed vil være kraftvarmeforsyning i løbet af nogle år. Resten fordeler sig ligeligt mellem decentrale kraftvarmeområder og områder, hvor der ikke regnes med kraftvarmeforsyning«. Byfornyelse øger med andre ord muligheden for en større udnyttelse af den varme, der fremkommer i forbindelse med el-produktionen.

Ud fra rene energiøkonomiske betragtninger synes der følgende også at være besparel-

sesmuligheder knyttet til en byfornyelses- og boligforbedringsindsats, navnlig hvis denne omfatter efterisolering og medfører øget brug af fjernvarmesystemer i forbindelse med større samlede fornyelser af ældre bebyggelser¹⁵⁾.

4. Social infrastruktur

Mens den tekniske infrastruktur ofte sammenfattes under begrebet byggemodning, er et tilsvarende anvendt begreb for den sociale infrastruktur: bymodning. Det, der her tænkes på, er i første omgang de mere lokale offentlige institutioner, som skoler, plejehjem, børnehaver, vuggestuer m.v., hvis væsentligste boligafhængige anlægsudgifter er belyst i tabel 5.

Det skal i øvrigt understreges, at mange offentlige servicefunktioner ikke er medtaget i disse betragtninger, der blot koncentrerer sig om de mest direkte økonomiske bymønster-sammenhænge, der på sammenfattende vis er belyst med danske erfaringstal.

¹⁵⁾ Energiforsyningssystemer og bymønstre. Planstyrelsen 1979.

¹⁶⁾ Notat vedrørende relationer mellem forsyning og besparelser i opvarmningssektoren. Byggestyrelsen og Energistyrelsen. 6. februar 1980.

Tabel 5

Investeringer i lokal offentlig service pr. 1.000 nye boliger i perioden 1970-84.